

Els altres: posseir-los o respondre'n

Els altres són una peça clau en la nostra vida. Ells i nosaltres en formem la trama. Com en un teixit, entrelaçats i entrecreuat amb l'ordit. Tanmateix som destriables. Se'ns pot aïllar i analitzar, però el teixit s'esquinça i es desfà.

Topem amb els altres i ens entrebanquem mútuament. Tant, que ells afaïçonem tota la nostra existència. Ens endeguem i ens desmarxem recíprocament. Ho vulguem o no. En siguem conscients o no.

Vivim tan entrelligats que les conseqüències, positives o negatives, són inevitables. Hi estiguem o no d'acord, ens

fem i ens desfem, ens construïm i ens destruïm. És així de fatal o de sortós, com vulgueu.

Sense els altres, no seriem, no parlariem, no somriuriem, no pensariem. A cap nivell, ni en el més elemental ni en el més complex. Es tracta d'una realitat totalment anterior a qualsevolga decisió nostra.

Sense el mirall o la paret que són els altres, no hauria estat possible descobrir-nos. Ni ens hauríem reconegut ni ens hauríem trobat. Necessitàvem del contrast per tal d'autoidentificar-nos. El «tu» i l'«ell» ens han provocat i hem pronun-

ciat el «jo». El «vosaltres» i l'«ells» ens han desensonyat i eixorivit i hem cridat el «nosaltres». El «jo» i el «nosaltres» neixen després del «tu» i de l'«ell», després del «vosaltres» i de l'«ells».

Els altres han estat sempre presents en la nostra vida com a objectiu: apoderar-nos-en o respondre'n, servir-se'n o servir-los. Els conquerim per tal de dominar-los i d'eliminar-los. O bé deixem que s'apoderin de nosaltres i ens interpellin, responsabilitzant-nos d'ells, de la seva construcció i de la seva realització. Vet aquí el dilema. Els altres hi són i no podem ignorar-los ni desentendre'ns-en.

Per a Jean-Paul Sartre —i, amb ell, per a molts d'altres— l'infern són els altres. Per a Jesús de Natzaret —i, amb ell, per a molts d'altres—, el cel són els altres. Tot depèn de la direcció, perquè l'opció és ben lliure.

No és que els altres deixin de ser ells, no es tracta de cap sublimació. Ben al contrari, prenent-los tal com són, amb totes les seves limitacions i amb totes les seves capacitats, es tracta de creure-hi o de soportar-los, de comptar-hi o de negligir-los.

Cal una renúncia i cal una acceptació. Ningú no renúncia per a quedar després amb les mans buides. Renuncia per a quedar amb les mans més lliures i aconseguir una acceptació més plena. Cal la renúncia a si mateix per a reeixir en l'acceptació de l'altre. Perquè sigui incondicional i desinteressada, cal que esclati l'amor. L'amor que no condemna, l'amor que creu fins i tot en l'impossible, en el redreçament de l'altre. Perquè creu i estima es lliura irreversiblement, sense remordiments possibles, sense nostàlgies aïrades.

Josep Cardús i Grau

GLOSES

L'absurditat de la guerra

En una de les seves obres, escrita com gairebé totes en llengua francesa, el notable literat francès Panait Istrati ens relata un conte amb tot el valor d'una paràbola al·lisonadora. La seva lectura ens colpí de tal manera que el seu record ha romàs ben estargit en la nostra memòria, tot i haver transcorregut un gavadal d'anys de llavors ençà.

Heus ací la narració a què fem referència i la conseqüència moral que se'n desprèn a ús i profit de la humanitat, ben insensible, per cert, a tota exposició apologètica.

Es tracta de dos viatgers que caminen per una fangosa carretera, tot fent petar la xerrada per escurçar el trajecte, quan de sobte topen amb un fastigós gripau que devia viure per aquells indrets. Un dels viatgers s'ajup per agafar aquell animallet de pell aspra, sota la qual es placen unes glàndules que segreguen un líquid acre d'olor irritant.

Mentre se'l mira sobre el palmell de la mà, se li acudeix la idea tan estrefalària de proposar una juguesca al seu company. Li diu que ell es veu amb l'ànim de menjar-se aquella bèstia tan repugnant, i es juga una forta quantitat que ho aconseguirà. El seu amic s'hi avé tot seguit perquè no el veu capaç de portar a terme una fanfarronada de tan mal gust.

La juguesca, per tant, segueix endavant i quan el seu iniciador, amb penes i treballs, porta consumida la meitat de l'àpat, fa una nova oferta: proposa al seu acompanyant que, si vol salvar els seus diners, cal que es mengi la meitat restant.

L'avarícia, la por de perdre l'aposta, decideixen l'altre jugador a fer-se càrrec de la part que queda. I amb tot el fàstic del món arriba a menjar-se la resta del festí.

Així és la guerra —conclou Panait Istrati—. Dos contendents la inicien amb la il·lusió d'una fàcil victòria, però no l'aconsegueix malauradament el vencedor, fins que tots dos combatents —el victoriós també— no s'han cruspit, cadascun d'ells, l'acre meitat del gripau que els pertoca en la baralla.

Amargant victòria, tanmateix!

En el sentit literal del mot.

XIXU

Pilar Pou i Parera vídua de Joan Ballada

*li és grat de fer extensiva la seva
més cordial i sincera gratitud a tots
els qui varen assistir a l'acte d'ente-
rrament del seu difunt espòs.*

Granollers

31 de gener '79